

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Амелия Веселинова Личева, Софийски университет

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност **‘доцент’**
на **Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“**

по област на висше образование „Хуманитарни науки“

професионално направление 2.1. „Филология“ (Английска литература: Романтизъм, Превод на култура)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 31 от 12.04.2019 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра „Английска филология“ към Филологическия факултет като кандидат участва гл. ас. д-р Витана Костадинова, преподавател в същата катедра.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Представеният от гл. ас. д-р Витана Костадинова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, и включва следните документи: дипломи, документ за изпълнение на минималните изисквания за длъжността, автобиография, подробни списъци на научната дейност, програма на водените курсове, както и монография и статии, с които се кандидатства в конкурса.

Кандидатката гл. ас. д-р Витана Костадинова е приложила 1 монография и над 20 статии и студии по темата на хабилитацията, но и по теми, свързани по принцип с английската и западноевропейската литература.

Прегледът на документите показва, че кандидатката отговаря на всички изисквания и може да участва в конкурса.

2. Кратки биографични данни на кандидата

Гл. ас. д-р Витана Костадинова е едно от сериозните имена в днешната българската англицистика. Тя е учен с широк спектър от интереси, активно участва в национални и международни конференции. Много сериозни и многопосочни са програмите на курсовете, които тя води и които обхващат широко поле – от рецепция и превод до концептуализации на епохи като Просвещението и Романтизма. За сериозното присъствие на Витана Костадинова в

полето на англистиката говорят и множеството цитати на нейни произведения, включително в чужбина.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата/-ите

Гл. ас. д-р Витана Костадинова е сериозен и авторитетен преподавател, който води курсове и на бакалавърско, и на магистърско ниво и който успява да съчетава в работата си теория и практика. Тя е ръководител на множество студентски магистърски тези, член е на множество литературоведски организации и е сред учените с ясен принос към преводознанието, рецептивистиката и сравнителното литературознание. За активността и свидетелстват и участията в конференции, множеството публикации, както и редакторската ѝ работа.

За настоящия конкурс обаче не по-малко значение имат самите публикации на Витана Костадинова, общото заключение за които е, че са на достатъчно високо ниво. Ще разгледаме накратко статиите, и отделно монографията, с която тя кандидатства в конкурса.

Ще акцентираме върху статиите, които имат за обект авторката, на която е посветена и монографията на Витана Костадинова – Джейн Остин. И то не защото другите не са приноси и не очертават важни тенденции в рецепцията и интерпретацията на автори като Байрон и Шели, или пък на античните драматурзи, а защото именно Остин е обект на интерес в последните години от страна на Костадинова. Това, което обединява статиите, е фокусирането върху превода на Джейн Остин на български и то от гледна точка на това какво губят българските читатели при някои видове трансформации при въпросното превеждане. По-специално внимание е обърнато на превода на полупряка реч и трансформациите на български, които водят до промени в стила и наративната техника и съответно – до загуба на внушения. Вторият акцент в тези статии е по-цялостният преглед на преводите на писателката в годините (включително проследяването на две и повече преводни версии) и обвързването на рецепцията именно с преводознанието, както е модерно в момента. Третият много важен момент е проследяването на въздействието на романите на Остин върху филмовите или видео адаптациите, както и инспирациите върху популярните четива, създадени в новия век. Тук Костадинова си служи с похватите на културните изследвания и успява да направи важни изводи за релациите високо – популярно, както и за преходите в културите, с които новият век се характеризира. И най-сетне, не са подминати и анализи на Остин, които търсят рефлексите на философските идеи в текстовете ѝ и следят абсорбирането на контекста в тях. Общият извод, който може да се направи е, че Витана Костадинова не само остава вярна към текстовете на Остин и умело ги анализира, но и умее да отговори на въпроса защо те продължават да са популярни и в новия век.

В книгата, споменатите от статиите идеи и подходи, са доразвити. Отвъд тях нещо изключително важно е целенасоченото търсене в цялото изследване на това как си взаимодействат различните култури, как се трансформират, взаимно се допълват и как се предават чрез превода. Неслучайно сред опорите на Костадинова са изследванията на Лорънс Венути и Сюзън Баснет. В този смисъл нейното изследване е наистина пример за модерна рецептивистика, в което са надскочени статистическите описанията, а рецептивистиката се мисли като плод на преводознанието и диалога между културите. В този смисъл тук бих препоръчала авторката да се позове на вече съществуващи и в българската практика изследвания от подобен характер. Друг важен момент в монографията е способността за интердисциплинарни прочити, за анализ на литературни и дигитални модели, за тип семиотични прочити, които особено дообогатяват анализите на Джейн Остин. Не на последно място, важен момент е способността да се види как писателката абсорбира идеите на своето време в художествените текстове и не само да се изведат те при анализ, но и да се прследи как всички те се трансформират при превод, а и да се отговори на въпроса за голямото отсъствие на Остин от българската култура в един дълъг период от време. Ценни са и феминистките прочити, както и акцента върху иронията на Остин, още повече от гледна точка на някои най-нови проучвания, които определят Джейн Остин като ярка предходничка на модернизма. Най-сетне, не могат да бъдат подминати и изводите, които Костадинова прави на базата на връзките между език, превод и наратология.

Общият ми извод от анализа на монографията и статиите е за сериозна и задълбочена продукция, с приносни моменти най-мече с хферата на приложимостта, които запълват сериозна празнина в българската рецепция на Джейн Остин и се подреждат до най-доброто, което българското литературознание е създадо в сферата на рецептивистиката и преводознанието.

4. Критични забележки и препоръки

Както вече беше изтъкнато, основната ми препоръка е за повече внимание и към приносите на родното литературознание и преводознание, които могат да бъдат само от полза в работата на Костадинова.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от гл. ас. д-р Витана Костадинова **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил **значителен** брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС ‘доктор’. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили включително международно признание. Разработките имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на гл. ас. д-р Витана Костадинова е **несъмнена**.

Постигнатите от гл. ас. д-р Витана Костадинова резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно** съответстват на специфичните изисквания на Филологическия факулт в ПУ, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна** оценка и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на Филологическия факултет на ПУ за избор на гл. ас. д-р Витана Костадинова на академичната длъжност ‘доцент’ в ПУ „П. Хилендарски“ по професионално направление 2.1. „Филология“ (Английска литература: Романтизъм, Превод на култура).

20.07.2019 г.

Изготвил становището: проф. дфн Амелия
Личева